

EESTI
KESKKONNAJUHTIMISE
ASSOTSIATSIOON

TEABELEHT 20

Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni teabeleht ilmub kolm korda aastas ning on mõeldud assotsiatsiooni liikmete ja laiemale üldsuse teavitamiseks EKJA tegevusest ja keskkonnajuhtimisest.

SISUKORD

LK 2

Evelin Urbel-Piirsalu

**Keskkonnahoidliku ettevõtluse
koostöövõrgustik tõhusam
Uut keskkonnaõigusaktides**

LK 3

Jana Kelus

**EKJA liikmed avardamas silmaringi
Stockholmis**

LK 4

**MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL
ISO 14001 statistika**

TEGUSAT SÜGIST, EKJA TEABELEHE LUGEJA!

Kuum suvi ja puhkused on ilmselt läbi saanud ning aeg on taas asuda töisesse sügisesse. Suve alguseks koos kevadise konverentsiga sai läbi EKJA tegemisi oluliselt toetanud Norra Vabaühenduste Fondi (VÜF) rahastatud projekt "Keskkonnahoidliku ettevõtluse koostöövõrgustiku tõhustamine." See tähenda kohe kindlasti EKJA tegemiste seiskumist või soikumist uue projekti ootuses. Otse vastupidi. Projekt võimaldas läbi mõelda EKJA tugevused, meie nõrkused ja tugevused ning selle teadmise põhjal seada uusi eesmärges tuleviku suunas. Üheks projekti tulemuseks oli EKJA pikaajaline tegevuskava, kus sõnastasime oma prioriteedid, sest kõike korraga teha ei jõua. Mida me siis peame oluliseks? Ennekõike on selleks koostöö tugevdamine Keskkonnaministeeriumi ja teiste asjakohaste organisatsioonidega. Lisaks sellele ka jõulisem osalemine seadusloomes nendel aladel, mida peame endi liikmete jaoks prioriteetseteks. Heade tulemuste saavutamiseks on siin juba piisavalt tööpõldu.

Tavapäraselt saabub koos sügise ka juba traditsiooniks saanud Keskkonnategija konkurss. Käesoleva aasta konkurss toimub varasematel tingimustel,

kuid EKJA on koostöös Keskkonnaministeeriumiga plaanis senised konkursi tingimused läbi vaadata ning sisse viia laiemat osavõttu ergutavad muudatused. Ja seda ikka selleks, et osalejaid oleks konkursil senisest enam – suurem valik, parem tulemus. Loodame, et juba järgmisel aastal võiks konkurss toimuda uuendatud tingimustel. Ja hoolimata sellest, et muudatused tulevad alles aasta pärast soovitan soojalt EKJA liikmetel ka sellel aastal konkursist osa võtta. Kindlasti ei tohiks takistuseks saada teadmatus, kuidas kandideerida. EKJA on lahkelt valmis teid aitama nõu ja jõuga konkursi taotluste kokkupanemisel. Ja kindlasti soovitage konkursis osaleda ka oma tuttavatel nendest ettevõtetest ja organisatsioonidest, kes täna veel ei kuulu EKJA ridadesse.

Mida pakume teile käesolevas teabelehes? Püüame anda võimalikult ülevaatliku kokkuvõtte VÜF projektist: mida tehti mida saavutati. Ja et soojal suvel pole seadusandjad mitte maganud ja puhanud, siis ka ülevaate muutustest asjakohastes seadustes määrustes.

Mõnusat lugemist!

Tõnis Meriste
EKJA juhatuse esimees

KONTAKTID:

Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioon

Lai 34, 10133 Tallinn

Tel: +372 627 6100

Faks: +372 627 6101

E-post: ekja@ekja.ee

www.ekja.ee

Küllastage EKJA kodulehte www.ekja.ee

roheline trükis

Trükitud looduslike õlide ja väikude baasil valmistatud värvidega 100% taastoodetud paberile Cyclus Offset, millele on omistatud Euroopa Ühenduse ökomärgis. ©Ecoprint 2009

Keskkonnahoidliku ettevõtluse koostöövõrgustik tõhusam

Evelin Urbel-Piirsalu,
EKJA

Mai lõpus lõppes projekti “Keskkonnahoidliku ettevõtluse koostöövõrgustiku tõhustamine,” mida toetas Norra Vabaühenduste Fond. Projekt algas 2009.a. juunis ning kestis terve aasta, mille jooksul toimus mitmesuguseid tegevusi. Projekt aitas tugevdada koostööd teiste organisatsioonidega (nt Kaubandus- ja Tööstuskoja, Keskkonnaministeeriumi ning Riigikantsleiga), võimaldas läbi mõelda ning arutada organisatsiooni olemuse ning tulevikusuunad, mis annab olulise tõe organisatsiooni tugevnemise suunas. Samuti aitas külastada Rootsi taaselustada koostööd Rootsi Keskkonnajuhtimise Nõukoguga (SEMCo), kellega tulevikus loodetakse jõuda ka koostööprojektideni. Ka mitmed teavitustegevused nagu seminarid, lõpukonverents,

teabelehed ning heade näidete väljatoomine aitasid kaasa keskkonnateadlikkuse suurendamisele nii ettevõtete seas kui ühiskonnas, mis on EKJA üks olulisemaid eesmärgi. Projekti raames said selgemaks ka EKJA puudused, mille ülesaamisel on EKJAl võimalik organisatsioonina veelgi tugevneda.

Projekti tegevused:

- *Viidi läbi 5 seminari ettevõtetele ning lõpukonverents, mis võimaldas vahetut infovahetust ja diskussiooni aktuaalsetel keskkonnajuhtimise teemadel;*
- *anti välja 3 teabelehte;*
- *töötati välja EKJA pikaajaline tegevuskava, mis on aluseks igaaastaste tegevuskavade koostamisel ning mille raames arutati läbi EKJA roll ühiskonnas ning poliitika ja seadusandluse kujundamisel (tegevuskava on saadaval EKJA intranetis www.ekja.ee);*

- *Viidi läbi ümarlaud ametkondadega, mille raames tugevdati koostööd Keskkonnaministeeriumiga. Lepiti kokku, et hakatakse regulaarselt kaks korda aastas kohtuma ning lisaks infovahetusele panustatakse sisulise koostöö tugevdamisele eelkõige õigusaktide väljatöötamise vallas;*
- *Ümarlauaga Kaubandus-Tööstuskojaga laiendati koostöövõrgustikku, mis võimaldab mõlema organisatsiooni tegevust tugevdada.*
- *Koguti häid näiteid ettevõtete keskkonnategevuse kasumlikkusest (20 näidet 7 ettevõttest), mis on heaks eeskujuks teistele ettevõtetele. Loodi heade näidete andmebaas, mida ka edasipidi täiendatakse. Andmebaasi leiate www.eco-net.ee;*
- *Korraldati külastusreis Stockholm, millest lähemalt loe selles Teabelehes ilmuvas artiklis.*

UUT KESKKONNAÕIGUSAKTIDES (JANUAR-SEPTEMBER 2010)

Välisõhu kaitse seaduse alusel kehtestati 30.augustil 2010 määrus, milles sätestatakse riigi kasvuhoonegaaside kauplemisest saadud ja tulevikus saadavate **taastuvenergiaallikate laialdasemaks kasutamiseks energia tootmise ning kaugküttevõrkude parendamise toetamiseks suunatud finantsvahendite kasutamise tingimused ja kord**. Seaduse muutmise eesmärk on täiendada Kyoto protokollil artikli 17 kohaste riigi lubatud heitkoguse ühikute müümise ning roheline investeerimisskeemi rakendamise õiguslikku regulatsiooni. Toetuse andmise eesmärk on taastuvate energiaallikate osakaalu kasv energiabilansis ning energia tootmissüsteemist pärinevate saasteainete heitkoguste vähendamine. Rohelise investeerimisskeemi rakendaja on sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Jäätmeseaduse alusel kehtestati 17. juunil 2010 määrused **Rehvidest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded**

ja kord ning Mootorsõidukitest ja nende osadest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtsajad.

Eelnevalt olid romusõidukite ja vanarehvide käitlemise nõuded ja kord sätestatud ühes määruses. Et nõuded oleksid selgemini arusaadavad ning et võtta üle direktiivi 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta, võeti vastu uued määrused.

Jäätmeseaduse alusel kehtestati 15.jaanuaril 2010 uus „**Jäätmearuande vorm, esitatavate andmete ulatus ja aruande esitamise kord**.” Sellega täpsustatakse jäätmearuandes esitatavaid andmeid ning luuakse võimalus edastada jäätmearuande Keskkonnateabe Keskuse hallatavasse veebipõhisesse keskkonnaregistri kliendiinfosüsteemi. Samuti reguleeritakse infosüsteemi esitatud jäätmearuande elektroonilise menetlemise korda. Kehtiva määrusega antakse Keskkonnaametile õigus pikendada

jäätmearuande esitamise tähtaega juhul, kui esitaja on rohkem kui 3 jäätmekäitlus- või tegevuskohta või talle on jäätmeid üle andnud rohkem kui 100 isikut.

Alates 1.septembrist 2010 on kõik tuleohutusega seotud määrused kehtetud ja kehtima hakkab uus **Tuleohutuse seadus**. Seadus sätestab füüsiliste ja juriidiliste isikute ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ja organite kohustused, õigused ja vastutuse tuleohutuse tagamisel ning riikliku järelevalve teostamisel.

Looduskaitse seaduse alusel kehtestas Keskkonnaminister 19.aprillil ning 21.juulil 2010 määrused **merikotka, väike-konnakotka ning III katsekategooria putukaliikide püsielupaikade kaitse alla võtmiseks** ja kehtestas vastavad **kaitse-eeskirjad**. Määrustes kehtestatakse kaitsealuste liikide püsielupaikade nimekirjad, piirid ja kaitsekord.

Loe lisa õigusaktides toimunud muudatustest:
www.riigiteataja.ee ja www.eco-net.ee

EKJA liikmed avardamas silmaringi Stockholmis

Jana Kelus,

ELLE OÜ juhtimissüsteemi ekspert

Kui üks osa reisiseltskonnast saabus 20. mail Tallinki laeva Viktoria I pardale otse Keskkonnaministeeriumi ja EKJA ümarlaualt, siis teine osa oli laevas juba kohad sisse võtnud ja ootamas traditsioonilist EKJA õppereisi. Seekordne külaskäik viis 14 keskkonnahuvilist Stockholmist, uudistama Rootsi uuemaid keskkonnatrende. Külustus toimus projekti "Keskkonnahoidliku ettevõtluse koostöövõrgustiku tõhustamine" raames, mida toetas Norra Vabariigi Vabariigi Fond.

Tallinki keskkonnategevus

Sisukas õppereis algas otse laeval, kus Luulea Lääne andis ülevaate Tallink Grupi keskkonnategevusest. 2008. aastal sertifitseeritud ISO 14001 keskkonnajuhtimissüsteemi kesksed tegevusteks on laevade hoolduses keskkonnahoidlike ja kvaliteetsete materjalide kasutamine, madala väärtisega kütuste kasutamine, koostöö keskkonnateadlike partneritega, jäätmete sorteerimine ja taaskasutamine, laevade heitvete puhastamine. Hea ülevaate Tallinki keskkonnaalasest tegevusest annab ka nende kodulehelt leitav vastutustundliku ettevõtluse aruanne.

Väga huvitav oli näha, kuidas keskkonnajuhtimissüsteem on rakendunud suures ja moodsas kruisilaevas. Kajutites on kindlasti kõik märganud vee kokkuhoidu rõhutatavaid silte, kuid mitte alati ei satu laeva "kõõgipoolle." Laeva esimese tüürimehe juhtimisel käisime nii kaptenisillal kui masinaruumis ja uurisime, kuidas on tagatud ohutus ja erinevad keskkonnanõuded. Igatahes avaldas nähtu mõju – laeva prügikastide vastu nii elavat huvi tundvat seltskonda nagu EKJA liikmed ei kohanud ekskursioonijuht just tihti.

Skanska ja roheline ehitus

Meie külaskäigu teiseks võõrustajaks oli ehitusfirma Skanska, kus pürgitakse eesmärgistatult rohelise ehitusprotsessi poole. Skanska globaalsematest suundadest saime aimu Johanna Wikanderi kuulates ning Eesti tegemisi tutvustas meile Skanska EMV projektiinsener Reg Jõeheht.

Ehitustegevuse üks keskkonnaalaseid põhiküsimusi on jäätmete teke. Skanska lähtub käesoleval ajal oma keskkonnajuht-

timise kujundamisel jäätmetekke vältimise eesmärgist ja 4R kontseptsioonist: Reduce - Reuse - Recycle - Recover, kus kõige "rohelisem" tegevus on vähendada jäätmete teket läbi keskkonnahoidliku planeerimise ja projekteerimise ning halvim tegevus on saata jäätmed prügilasse ühtki "R" tegevust tegemata. Vastavalt eesmärgile jälgitakse jäätmealaste mõõdikute täitmist ning teavitatakse töötajaid, illustratiivsed infovoldikud sai endile lugemiseks ka reisiseltskond.

Kontserni üldised keskkonnaalased põhimõtted on leidnud rakendust ka Eestis. Headeks näideteks Skanska EMV tegevusest on Eestis esimese LEED sertifitseeritud ettevõtte, Rocca Al Mare kaubanduskeskuse ehitamine, samuti esimese "rohelise" kortermaja arendusprojekt. LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) sertifikaat kinnitab, et hoone ehituses ja renoveerimisel on kasutatud keskkonnasõbralikke võtteid ja materjale.

Rootsi Keskkonnajuhtimise Nõukogu oma tegevuse kohta teavet jagamas

Stockholmi kesklinna kaunis vanas majas asub Rootsi Keskkonnajuhtimise Nõukogu (SEMCo), kus meid lahkesti vastu võttis ja oma organisatsiooni tutvustas selle juht Sven-Olof Ryding.

Rootsi Keskkonnajuhtimise Nõukogu asutati 1995. aastal ja selle omanikeks on Rootsi valitsus, kohalike omavalitsuste ja regioonide assotsiatsioon ning Rootsi ettevõtjate liit. SEMCo on neutraalne ja iseseisev ettevõtte, mille põhiülesandeks on korraldada tööd kolmes omanike poolt määratletud valdkonnas - täita EMAS pädeva asutuse funktsioone, tegelda keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumite ning keskkonnadeklaratsioonide (Environmental Product Declarations - EDP) juhendmaterjalide väljatöötamise ning erinevate era- ja avaliku sektori organisatsioonide sellealase nõustamisega.

Erinevalt Rootsist Eestis sarnastel alustel töötavat keskkonnaorganisatsiooni kõrvale

panna pole ja seetõttu oli igati värskendav kuulda sellise asutuse tegemistest. Palju töötatakse projektipõhiselt ja seejuures oli muljetavaldav läbi mõeldud ja erinevaid huvipooli arvestav koostööprotsess - ühendades nii ettevõtete ja avaliku sektori esindajad kui ka eksperdid, uurimisasutused, järelevalveasutused - mis tervikuna aitab kaasa paremate tulemuste saavutamisele. Sellise protsessi tulemusena on näiteks keskkonnahoidlike riigihangete osas välja arendatud nii ostjate kui avalikkuse huve arvestavad hankekriteeriumid, mis on kättesaadavad ettevõtte kodulehelt nii rootsi kui inglise keeles, samuti jälgib SEMCo keskkonnahoidlike riigihangete riikliku tegevuskava täitmist, juhendab ettevõtjaid hankekriteeriumite rakendamisel ja pakub vastavasisulisi koolitusi.

Rootsi Keskkonnajuhtimise Nõukogu tegevustega on lähemalt võimalik tutvuda ka kodulehe <http://www.msr.se> vahendusel.

EKJA edasiste tegevussuundade ja toimispõhimõtete arutelu

Lisaks organisatsioonide küllastusele toimus laeva nõupidamisteruumis ka arutelu meie enda organisatsiooni arendamise osas. EKJA on Eestis juba üle 5 aasta tegutsenud keskkonnahoidlike ettevõtete ühendav mittetulunduslik organisatsioon ja seega oli just paras aeg mõtteid vahetada, kuhu suunas organisatsiooni edasi arendada. Koos arutleti kolme erineva toimispõhimõtte üle - kas jätkata samamoodi, laiendada kontorit ja tegevusi osaliselt või arendada EKJA administratiivselt täiesti sõltumatuks organisatsiooniks. Head ideed ja ettepanekud edastati EKJA juhatusele, kes kasutas neid sisendina EKJA pikaajalise tegevuskava kokkupanemisel. Üldiselt jäi kõlama, et organisatsiooni praegune toimimine on olnud heal tasemel, kuid edaspidi hakatakse tegema ettevalmistusi, et vajadusel administratiivselt sõltumatuks saada.

MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL

27. mail korraldas EKJA koostöös SEI Tallinnaga konverentsi KESKKONNAJUHTIMINE – KULU VÕI KASU? Konverentsil tutvustati rohelist mõtteviisi ja selle tulevikku ning selgitati, milliseid väljakutseid, aga ka kasu võib roheline majandus ettevõtetele kaasa tuua. Samuti anti ülevaade keskkonnajuhtimise arengutest nii Eestis kui Euroopas ning esitleti viimase aja keskkonnajuhtimise alaseid projekte ja nende tulemusi. Lisaks toodi häid näiteid keskkonnategevuse edukusest ning kasulikkusest Eesti ettevõtluses. Konverentsil osalesid ettevõtete esindajad, riigiametnikud, omavalitsused, mittetulundusorganisatsioonid, tudengid jt. Konverentsi ettekanded on kättesaadavad kodulehel www.ekja.ee.

28. mail toimus Eesti Maaülikooli, Säästva Arengu Komisjoni ja Säästva Eesti Instituudi eestvedamisel foorum „Nutikas roheline majandus - uus võimalus Eestile?“ mille eesmärgiks oli hoogustada siseriiklikku arutelu jätkusuutliku rohelise majanduse teemal. Foorumi ettekanded on saadaval <http://www.emu.ee/teadus/nutikas-roheline-majandus-uus-voimalus-estile/>

MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL

20. oktoober on tähtaeg esitada taotlused **Aasta Keskkonnategija 2010** konkursil osalemiseks. “Keskkonnategija” konkursi eesmärk on

tunnustada organisatsioone ja ettevõtteid, kes toimivad keskkonnanahoidlikult ja jätkusuutlikult ning saavad sellega olla eeskujuks ka teistele. Tutvu konkursi tingimustega www.envir.ee/1100745. Lisateave: Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakond, Kadri Tomingas, kadri.tomingas@envir.ee

21. oktoobril toimub Tallinna Tehnikaülikoolis Keskkonnamüra konverents 2010. Konverents keskendub keskkonnamüra mõjule tervisele ja Eesti olukorra analüüsile. Konverentsi ettekanded on Soome, Rootsi ja Saksamaa teadlased ning Eesti keskkonnamüra spetsialistideksperdid. Lisateave ja registreerimine: www.okokratt.ee

24.-25. novembril 2010 toimub Saksamaal Karlsruhes rahvusvaheline konverents „Integrated Water Resources Management Karlsruhe 2010.“ Konverentsil kohtuvad rahvusvaheliselt tun-

MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL

nustatud teadlased ja majanduseksperdid ning riiklike institutsioonide esindajad, et vahetada kogemusi ja teadmisi veemajanduse teemadel. Lisateave: www.iwrm-karlsruhe.com

19. novembril toimub EKJA korraline seminar. Seekord on kavas anda ülevaade Be-Smarter projekti tulemustest ning muudest käimasolevatest ja kavandavatest keskkonnajuhtimise teemalistest projektidest avalikus ja erasektoris. Lisaks on kavas arutada e-öppel põhineva ettevõtete keskkonnajuhtimise ja konsultantide koolituse üksikasju. Lisateave: www.ekja.ee

25. novembril toimub Brüsselis Euroopa EMAS auhindade 2010 jagamise tseremoonia. EMAS Awards 2010 auhinna kandidaadiks on esitatud ka Eesti keskkonnanahoidliku trükitööstuse lipulaev Ecoprint OÜ. Lisateave: <http://ec.europa.eu/environment/emas/emasawards/>

11. novembril korraldavad Eesti Maaülikooli ja SA Archimedes Maaülikooli peahoone aulas konverentsi Taastuvate energiaallikate uurimine ja kasutamine XII (TEUK – XII). Lisateave: <http://tek.emu.ee/uudised/>

ESTI KESKKONNAJUHTIMISE ASSOTSIATSIOONI LIIKMED

Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni liikmeskond koosneb tegevliikmetest ja toetajaliikmetest. Tegevliige on ettevõtlusega tegelev juriidiline isik, riigiasutus või omavalitsus, kes tunnistab ja järgib assotsiatsiooni põhikirja ning maksab liikmemaksu. Tegevliikmel on üldkoosolekul hääleõigus.

Toetajaliige on juriidiline või füüsiline isik, kes on huvitatud assotsiatsioonis aktiivselt või passiivselt tegutsemisest ja osalemisest ühisüritustel. Toetajaliikmel ei ole üldkoosolekul hääleõigust, kuid ta maksab liikmemaksu. Liikmeks astumise infot leiab EKJA kodulehelt.

Tegevliikmed

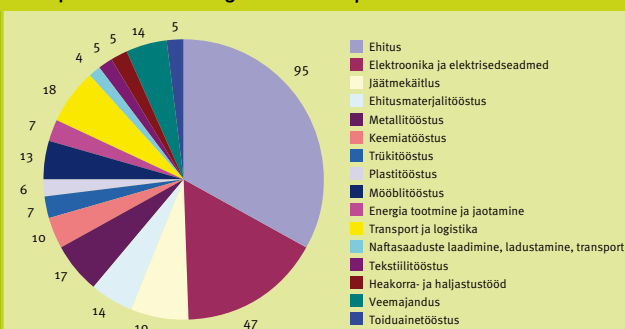
AS Kunda Nordic Tsement*, AS Eesti Raudtee*, AS EKSEKO*, AS Eesti Energia*, ELLE OÜ*, AS Tallinna Vesi*, AS Veolia Keskkonnateenused*, AS Tallinna Sadam*, Ragn-Sells AS, Bureau Veritas Eesti OÜ, Riigimetsa Majandamise Keskus, Saint-Gobain Ehitustooted AS, AS Irbistero, OÜ J. R. Technoconsult, AS Teede REV-2, Stoneridge Electronics AS, ÆF Estivo AS, Det Norske Veritas Eesti OÜ, Tallinna Prügila AS, Lloyd's Register EMEA Eesti filiaal, AS Eesti AGA, AS Amhold.

Toetajaliikmed

ABB AS*, SEI-Tallinn*, Kertu-Liisa Terk*, Olavi Tammemäe*, Eike Riis, OÜ Hendrikson & Ko, AS Lemminkäinen, Ants Tammepuu, Anni Turro, Nordecon Infra AS, AS JALAX, Peeter Saks, AS ORTO, AS Mistra-Autex, Lembit Lait, AS ESTKO, Peep Pobbul, AS Metrosert, AS Tallinna Lennujaam, AS Estonian Cell, AS Kuusakoski, Elcoteq Tallinn AS*, Liina Joller, OÜ Keskkonnakorraldus, Improvement OÜ, Janek Vint.

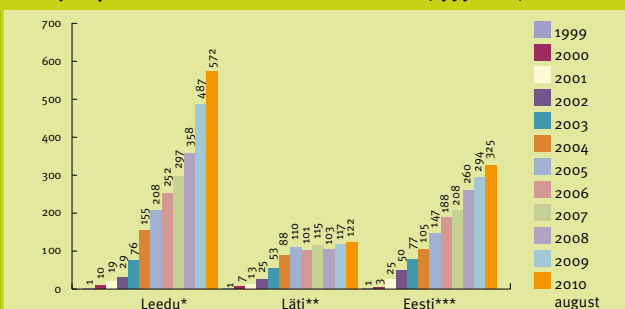
*Asutajaliikmed

ISO 14001 sertifikaadid tegevusalade kaupa Eestis

Eesti Kvaliteediühingu kodulehe (www.eaq.ee) andmetel (september 2010)

ISO 14001 juurutanud ettevõtete arv Balti riikides (1999-2010)

* Leedu Standardinõukogu: www.lsd.lt

** Läti Kvaliteediühing: www.lka.lv

*** Eesti Kvaliteediühing: www.eaq.ee